

De landbouwer, die gewassen teelt op zand- en dalgrond, zal in 2023 verplicht worden om vóór 1 oktober een vanggewas in te zaaien. Een uitzondering geldt voor wintergewassen. Onderstaand wordt uiteengezet wat de gevolgen zijn voor de teelt van hennep in Nederland (2022, voorlopig cijfer CBS, 1.684 ha). Het grootste teeltgebied zijn de Veenkoloniën. Voor de teelt van vezelhennep (gewascode RVO 944) in 2023, zijn de gevolgen nu al te merken.

Op de ontwerplijst van wintergewassen die nu voorligt, wordt hennep niet genoemd. Dat is wel dringend gewenst. Anders kiezen veel boeren, voor de zekerheid, in plaats van vezelhennep, een gewas waarvan hij zeker weet dat het ruim voor 1 oktober van het veld is, bijvoorbeeld tarwe of gerst. Zeker nu de prijzen van deze producten hoog zijn. Hierdoor komt de grondstofvoorziening voor de beide Nederlandse hennepverwerkers in gevaar. Terwijl hennep op zich een heel goed gewas is binnen de vruchtwisseling: geen gewasbeschermingsmiddelen nodig, diepe doorworteling van de bodem en een bescheiden behoefte aan bemesting. Door de diepe worteling neemt het zelfs stikstof op uit de dieper gelegen lagen in de bodem wat uiteindelijk weer gunstig is tegen uitspoeling. In de teelt van vezelhennep wordt al beperkt stikstof gebruikt en neemt daarbij ook nog meer stikstof op dan wordt toegediend.

Ter toelichting het volgende: vezelhennep zou moeten worden aangemerkt als wintergewas, omdat het niet alle jaren mogelijk is om de gehele oogst binnen te halen vóór 1 oktober. De hennep wordt voor 1 oktober gemaaid, maar moet daarna nog enkele weken op het veld liggen om te roten. Als het weer daarna vochtig is, lukt het niet om het hennepstro voor 1 oktober droog binnen te halen. Dit komt vrijwel ieder jaar voor op een aanzienlijk aantal percelen. Daarna, in de herfst of zelfs in de winter, is dan meestal wel mogelijk om het hennepstro alsnog binnen te halen.

Het rootproces is nodig voor een goede verwerking van de hennep. De vezels komen door inwerking van dauw of regen los van de houtige stengeldelen. Daardoor is het mogelijk om bij de verwerking een zuivere vezel te verkrijgen.

In theorie zou te overwegen zijn om samen met de hennep een vanggewas als onderzaai in te zaaien. Echter, een onderzaai past niet bij de teelt van hennep om 2 redenen. De eerste is dat het moeilijk is er de onzekerheid of de onderzaai slaagt. Hennep is een dicht gewas. Onkruid krijgt daardoor weinig kans, en dat geldt ook voor een onderzaai. De tweede moeilijkheid is de periode van het roten op het veld. Stel dat de onderzaai gelukt is en er een gewas begint te groeien. Dan groeit dat door de hennep heen die op het veld ligt te roten. Daardoor wordt het onmogelijk om het hennepstro nog voldoende droog op te rollen, ook omdat er vers groen tussen komt te zitten.

Samenvatting: hennep hoort thuis op de lijst van wintergewassen want anders komt de teelt van dit mooie gewas en de verwerking tot biobased (bouw)materialen direct in gevaar.